

Nr 71.

Ankom till riksdagens kansli den 2 april 1943 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv av vattenrätt i Skärhällsforsen i Indalsälven.

(4:e avd.)

I propositionen nr 107 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 5 mars 1943, föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna ett vid statsrådsprotokollet fogat avtal angående förvärv för kronans räkning av vattenrätt i Indalsälven.

Med skrivelse den 2 mars 1943 har *vattenfallsstyrelsen* underställt Kungl. Maj:ts prövning ett av styrelsen, under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande, ingånget avtal om förvärv av vattenrätt i Skärhällsforsen i Indalsälven.

Vattenfallsstyrelsen har framhållit, att det vederlag, mot vilket vattenkraften kunnat förvärvas, utgjorde antingen fri kraftleverans för all framtid å 300 elektriska hästkrafter eller ett kontantbelopp å 360,000 kronor. Valfrihet mellan dessa ersättningsformer hade medgivits fastighetsägarna under en 10-årsperiod. Vattenfallsstyrelsen skulle, intill dess ägarna träffat sitt avgörande härom, utbetala en årlig avgäld, motsvarande ränta efter $4\frac{1}{2}$ procent å kontantbeloppet. Fastighetsägarna hade därjämte erhållit rätt till viss mindre kraftleverans, avsedd enbart för egna behov. Vederlaget i övrigt skulle, om denna rätt utnyttjades, minskas i proportion härtill på sätt i avtalet föreskrivits. Styrelsen har beträffande storleken av avtalad ersättning framhållit, att densamma vore relativt hög, men att det visat sig omöjligt åstadkomma någon uppgörelse på fördelaktigare villkor, vilket sammanhängde med den allmänna oro som under senare år präglat vattenfallsmarknaden.

Departementschefen har anfört följande.

I likhet med vattenfallsstyrelsen anser jag det önskvärt, att kronan kompletterar sitt vattenrättsinnehav i Indalsälven genom att förvärva nu ifrågavarande fallandel i Skärhällsforsen, vilken andel är avsedd att intagas i den under byggnad varande kraftanläggningen vid Midskogsforsen. Härigenom skulle kronan komma att till över 99 procent förfoga över utnyttjad fallhöjd nedom sjön Litsalet.

Det av vattenfallsstyrelsen ingångna avtalet om ifrågavarande förvärv har formen av en servitutsupplåtelse. Det för upplåtelsen begärda vederlaget, 360,000 kronor, är, såsom styrelsen framhållit, tämligen högt. På grund av de särskilda förhållanden, som vattenfallsstyrelsen andragit, anser jag mig emellertid icke böra göra någon invändning mot att vederlaget godtages. Då de övriga i avtalet överenskomna villkoren ej heller givit mig anledning till erinran, tillstyrker jag, att avtalet godkännes från statsmakternas sida.

Ersättningen skall gäldas antingen genom kraftleverans eller såsom kontantersättning. Valfrihet angående ersättningsformen tillkommer upplåtarna under en 10-årsperiod. Någon medelsanvisning är på grund härav icke nu aktuell utan blir framdeles beroende av huruvida upplåtarna önska erhålla kontantersättning.

Utskottet.

Här föreslagna avtal om statligt förvärv av en vattenfallsandel i Skärhällsforsen utgör en önskvärd komplettering av det för pågående kraftverksbyggnad vid Midskogsforsen behövliga vattenrättsinnehavet. Utskottet har ansett sig böra tillstyrka avtalet, sådant det nu efter förda förhandlingar mellan vattenfallsstyrelsen och de enskilda vattenrättsägarna utformats. Det betingade vederlaget får visserligen anses högt. Särskilt har utskottet uppmärksammat den jämförelsevis höga procentsats av $4\frac{1}{2}$ procent, varefter den årliga avgälden beräknats. I frågans läge har emellertid utskottet ansett det uppgjorda avtalet böra även från statens sida godtagas. Utskottet hemställer,

att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna ett vid statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 5 mars 1943 fogat avtal angående förvärv för kronans räkning av vattenrätt i Indalsälven.

Stockholm den 2 april 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 68.
